

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobkyně: I. K.,
bytem

zastoupena: JUDr. Tomáš Hofrichter, advokát
sídlem Josefská 504/8, 602 00 Brno
proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 5. 2018 (vypraveno dne 4. 5. 2018), č.j. RN-595 723 1049-315-PZA

takto:

- I. Žaloba s e z a m í t á.
- II. Žádný z účastníků n e m á p r á v o na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

1. Žalobou ze dne 29. 6. 2018 žalobkyně brojila proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 5. 2018 (vypraveno dne 4. 5. 2018), č.j. RN-595 723 1049-315-PZA (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná zamítla námitky proti svému rozhodnutí ze dne 6. 10. 2017, č.j. 6.10.2017 – 426/595 723 1049 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).
2. Prvostupňovým rozhodnutím byla žalobkyni zamítnuta její žádost o přiznání invalidního důchodu pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“) pro nesplnění potřebné doby pojištění v rozhodném období. Podkladem tohoto rozhodnutí byl posudek Městské správy sociálního zabezpečení Brno (dále jen „MSSZ Brno“) ze dne 7. 2. 2017, podle něhož byl rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu lymfedém dolních a horních končetin s postupným rozvojem. Žalobkyně byla shledána invalidní v prvním stupni invalidity ode dne 7. 2. 2017, neboť její pracovní schopnost poklesla o 35 %, a to s datem vzniku invalidity ke dni vypracování posudku.

II. Napadené rozhodnutí

3. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná shrnula svá zjištění z předcházejícího správního řízení ve věci. V otázce invalidity žalobkyně uvedla, že provedla recenzi posudku MSSZ Brno-město ze dne 7. 2. 2017 a na základě toho nechala vypracovat posudek své lékařky ze dne 2. 3. 2018, podle něhož byl pokles pracovní schopnosti i příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stanoveny shodně, nicméně datum vzniku invalidity prvního stupně bylo stanoveno ke dni 10. 3. 2013.
4. Žalovaná v námitkovém řízení dále zkoumala, zda žalobkyně splňuje podmínku doby pojištění. Všechny doby pojištění doložené v evidenci žalované jsou uvedeny na osobním listu důchodového pojištění ze dne 22. 3. 2018, který je přílohou napadeného rozhodnutí. Žalovaná uvedla, že byla v předmětné věci zkoumána obě rozhodná období, přičemž v prvním rozhodném období pěti let doby pojištění z posledních deseti let před vznikem invalidity, tzn. v období od 10. 3. 2003 do 9. 3. 2013, získala žalobkyně pouze jeden rok a 226 dnů doby pojištění. Ve druhém rozhodném období deseti let doby pojištění z posledních dvaceti let před vznikem invalidity (tzn. v období od 10. 3. 1993 do 9. 3. 2013) získala žalobkyně pouze 9 roků a 105 dnů doby pojištění.
5. Při hodnocení dob pojištění žalovaná vycházela z toho, že doby evidence pojištěnců vedených v evidenci Úřadu práce ČR jako uchazeči o zaměstnání po dobu, po kterou jim náleží podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci s tím, že tato doba 3 let se zjišťuje zpětně ode dne vzniku nároku na důchod.
6. Žalobkyni byla na základě rozhodnutí žalované ze dne ze dne 9. 8. 2017, č.j. 47000/2449/1747091/CHT-37/2017/PE1 uznána doba péče ode 22. 8. 2006 do 29. 12. 2006 o dceru I. K., nar. ve smyslu ustanovení § 5 odst. 1 písm. r) ZDP ve znění účinném do 31. 12. 2006, která byla v této době dítětem dlouhodobě těžce zdravotně postiženým vyžadujícím mimořádnou péči. Tato doba péče byla žalobkyni zhodnocena v námitkovém řízení a je uvedena na osobním listu důchodového pojištění.
7. Na základě téhož rozhodnutí žalované ze dne 9. 8. 2017, č.j. 47000/2449/1747091/CHT-37/2017/PE1 však nebyla uznána doba péče její dceru I.

K. ode dne 22. 1. 2002 do 21. 8. 2006. Co se týká doby péče o její rodiče, žalobkyně nepředložila v námitkovém řízení rozhodnutí o době a rozsahu této péče, a proto jí tato doba péče nebyla započtena.

8. Jelikož bylo zjištěno, že žalobkyně sice splňuje podmínku invalidity, ale nikoliv podmínku doby pojištění, bylo rozhodnuto o zamítnutí námitek a potvrzení prvostupňového rozhodnutí.

III. Žaloba a její doplnění

9. V žalobě ze dne 29. 6. 2018 žalobkyně především uvedla, že splňuje dobu pojištění v rozhodném období. Nebyla jí totiž zhodnocena doba péče o osobu blízkou, ačkoliv k tomu byly doloženy doklady. Nicméně na písemné dotazy ze strany MSSZ Brno-město ani žalované nebylo nikdy reagováno. Naproti tomu žalobkyně nežádala, aby byl v námitkovém řízení proveden přezkum zdravotního stavu. V letech 2003 – 2006 pečovala o své nemocné rodiče, nejprve v letech 2003 – 2004 o onkologicky nemocnou matku a dále také obdobným způsobem nemocného otce. Od roku 2006 bylo diagnostikováno nádorové onemocnění její dceři Bc. I. K.. Žalobkyně uvedla, že požaduje přiznání invalidního důchodu ode dne 10. 3. 2013. Napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu.
10. V doplnění žaloby ze dne 14. 8. 2018 prostřednictvím zvoleného zástupce žalobkyně uvedla, že podkladové rozhodnutí o dobách péče o dceru ze dne 9. 8. 2017 bylo vydáno na základě nesprávného právního posouzení. Do doby péče o dceru mělo být započteno celé období skutečné péče od 22. 1. 2002 do 31. 12. 2006, a nikoliv pouze období čtyř měsíců ode dne 22. 8. 2006 do 29. 12. 2006. Žalobkyni nebylo známo, že je možno proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 8. 2017, č.j. 47000/2449/1747091/CHT-37/2017/PE1 podat žalobu k soudu.
11. Ohledně péče o matku a otce žalobkyně uvedla, že tato doba jí vůbec nebyla započtena, ačkoliv se od roku 2015 opakovaně snažila iniciovat správní řízení, v němž by lékařskými zprávami a dalšími důkazy doložila tuto péči. Na všechny žádosti žalobkyně však bylo reagováno tím způsobem, že byla žalobkyně vždy podrobena dalšímu zkoumání před posudkovou komisí. Žalobkyně přislíbila doplnit prostřednictvím zástupce podklady do 31. 8. 2018.
12. Z uvedených důvodů žalobkyně navrhla zrušení napadeného rozhodnutí žalované, a to včetně rozhodnutí žalované ze dne 9. 8. 2017, č.j. 47000/2449/1747091/CHT-37/2017/PE1.

IV. Vyjádření žalované

13. Žalovaná především odkázala na závěry lékařského posudku ze dne 2. 3. 2018 vypracovaného v námitkovém řízení, podle něhož je žalobkyně invalidní v prvním stupni invalidity s poklesem pracovní schopnosti o 35 %. Den vzniku invalidity byl stanoven ke dni 10. 3. 2013.

14. V rozhodném období stanoveném alternativně podle § 40 odst. 2 ZDP žalobkyně nesplnila dobu pojištění. Proto jí nemohl vzniknout nárok na invalidní důchod. K její námitce ohledně „nezhodnocení celé doby péče o osoby blízké“ žalovaná v souladu s napadeným rozhodnutím poukázala na pravomocné rozhodnutí žalované ze dne 9. 8. 2017, jehož výrokem I. bylo rozhodnuto, že v době od 22. 1. 2002 do 21. 8. 2003 nelze žalobkyni považovat za osobu pečující o dceru I. K., nar. ...
15. V doplňujícím vyjádření k doplnění žaloby žalovaná dále odkázala na § 6 odst. 4 písm. a) bod 12 zákona č. 582/1991 Sb. a znovu na závěry rozhodnutí o dobách péče ze dne 9. 8. 2017, na základě něhož byla doba péče o nezletilou dceru žalobkyně I. K. uznána pouze v období od 22. 8. 2006 do 29. 12. 2006. Zdůraznila, že toto rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku PK MPSV, pracoviště v Brně ze dne 19. 7. 2017, č.j. 2017/819-BR. Poučení o možnosti podat žalobu ke správnímu soudu není povinností žalované, nýbrž její dobrou vůlí. Vzhledem ke zkušenostem z ostatních řízení v důchodových věcech si žalobkyně musela být možnosti soudního přezkumu vědoma.
16. Co se týká doby péče o onkologicky nemocné rodiče, žalobkyně nepředložila rozhodnutí o době a rozsahu péče o ně, a proto jí nemohla být tato doba ani započtena. Žalobkyně mohla stejně jako v případě doby péče o své rodiče sepsat návrh na vydání rozhodnutí. Ani v soudním řízení nakonec žalobkyně žádné podklady nepředložila.
17. Z uvedených důvodů žalovaná navrhla zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

V. Posouzení věci krajským soudem

18. Krajský soud v první řadě shledal, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu aktivně legitimovanou a že jsou dány všechny podmínky řízení ve smyslu § 65 a násl. s.ř.s.
19. O žalobě krajský soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení jednání, neboť žádný z účastníků ve stanovené lhůtě neprojevil svůj nesouhlas s tímto postupem. Krajský soud navíc neshledal nařízení jednání v posuzované věci za potřebné.
20. Napadené rozhodnutí krajský soud přezkoumal v řízení podle prvního dílu hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), d) a odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
21. Po důkladném posouzení věci krajský soud dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**.
22. Z hlediska zjištění skutkového stavu věci krajský soud vycházel ze správního spisu žalované. Z něho zjistil následující skutečnosti rozhodné pro posouzení věci, přičemž vycházel ze širšího kontextu důchodové věci žalobkyně. První žádost o přiznání invalidního důchodu žalobkyně podala již v roce 2015, ale byla zamítnuta, ačkoliv žalobkyně byla uznána invalidní v prvním stupni invalidity na základě posudku žalované ze dne 20. 10. 2015 ode dne 21. 4. 2014. Invalidní důchod nebyl přiznán žalobkyni pro nesplnění podmínky doby pojištění, o čemž byla

- opakovaně žalovanou zpravena (viz kupř. dopis ze dne 8. 12. 2015) po skončení námitkového řízení.
23. Dále je ve správním spisu založeno rozhodnutí žalované ze dne 9. 8. 2017 o rozsahu dob péče o dceru Bc. I. K., jímž bylo přezkoumáno a změněno rozhodnutí MSSZ Brno ze dne 16. 1. 2017, č.j. 47000/2449/17/47091/020/CHT-37/2017/PE1. Ve výroku II. tohoto rozhodnutí došlo k uznání doby péče pouze v rozsahu období 22. 8. 2006 až 29. 12. 2006. Ve výroku II. tohoto rozhodnutí změnila žalovaná rozhodnutí MSSZ Brno tak, že žalobkyně v předmětném období pečovala o ve smyslu ustanovení § 5 odst. 1 písm. r) ZDP ve znění účinném do 31. 12. 2006 o dceru I. K., nar. Podkladem byl posudek PK MPSV, pracoviště v Brně ze dne 19. 7. 2017. V tomto období byla dcera žalobkyně dlouhodobě těžce zdravotně postiženým dítětem vyžadujícím mimořádnou péči podle § 1 vyhlášky č. 284/1995 Sb.
24. Ve spisu je dále dokumentována korespondence (přípisy žalobkyně ze dne 2. 12. 2015 a 27. 11. 2015) po skončení prvotního námitkového řízení v roce 2015, kdy žalobkyně dokládala další listiny, především lékařské nálezy vztahující se k jejím zdravotním postižením, ale také k postižení její dcery Bc. I. K.. Žalobkyni bylo opakovaně odpovězeno (viz úřední záznam ze dne 2. 12. 2015 obsahující poučení o zápočtu doby péče o rodiče a dceru, dále dopis žalované ze dne 8. 12. 2015) dokladující, že žalobkyně byla opakovaně poučena o možnosti požádat o uznání doby a rozsahu péče.
25. Žalobkyně si podala další žádost o přiznání invalidního důchodu dne 1. 12. 2016, o níž bylo rozhodnuto zamítavě rozhodnutím ze dne 6. 10. 2017, které bylo potvrzeno v námitkovém řízení napadeným rozhodnutím, a to opět pro nesplnění potřebné doby pojištění. Řízení o této žádosti bylo přerušeno po dobu trvání řízení o vydání rozhodnutí o rozsahu a dobách péče. Podle připojeného osobního listu důchodového pojištění (OLDP) ze dne 22. 3. 2018 ve sporném období let 2003 – 2006 je jako doba péče uvedeno pouze období 22. 8. 2006 – 29. 12. 2006 v délce 130 dnů.
26. Krajský soud dále poukazuje na rozhodnou právní úpravu obsaženou v ZDP a zákoně č. 582/1991 Sb. Podle ustanovení § 12 ZDP platí, že náhradní dobou pojištění je po 31. prosinci 1995 doba účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. m) až u); podmínkou pro to, aby se tato doba účasti na pojištění hodnotila jako náhradní doba pojištění, je, že byla získána na území České republiky a že doba pojištění trvala aspoň jeden rok. U doby uvedené v § 5 odst. 1 písm. r) se nevyžaduje péče o dítě na území České republiky. Jelikož v předmětné věci je sporné období doby péče v letech 2002 – 2006 a dále, je třeba vycházet z platné právní úpravy účinné do 31. 12. 2006, tak i z právní úpravy účinné od 1. 1. 2007.
27. Podle § 5 odst. 1 písm. r) ZDP ve znění s účinností do 31. 12. 2006 platilo, že pojištění jsou při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastni osoby pečující o dítě ve věku do čtyř let nebo o dítě ve věku do 18 let, je-li dlouhodobě těžce zdravotně postižené vyžadující mimořádnou péči. Podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. s) ZDP ve znění do 31. 12. 2006 platilo, že pojištění jsou při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně s) osoby pečující osobně o převážně nebo úplně bezmocnou osobu nebo částečně bezmocnou osobu starší 80 let, pokud spolu žijí v domácnosti; podmínka domácnosti se nevyžaduje, jde-li o osobu blízkou. Podle

- ustanovení § 5 odst. 1 písm. s) ZDP ve znění s účinností ode dne 1. 1. 2007 platilo, že pojištění jsou při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně osoby pečující osobně o osobu, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost), pokud spolu žijí v domácnosti; podmínka domácnosti se nevyžaduje, jde-li o blízkou osobu.
28. Z hlediska procesní úpravy předmětného problému je třeba poukázat na právní úpravu obsaženou v § 85 odst. 2 z. č. 582/1991 Sb. s účinností ke dni vydání napadeného rozhodnutí, podle níž platí, že *„Doby péče uvedené v § 6 odst. 4 písm. a) bodech 11 a 12 se prokazují rozhodnutím okresní správy sociálního zabezpečení o době a rozsahu této péče. Návrh na zahájení řízení podle předchozí věty se podává na předepsaném tiskopisu; tento návrh lze podat nejdříve po skončení uvedené péče nebo v době jejího trvání v souvislosti s podáním žádosti o přiznání důchodu. Návrh na zahájení řízení podle věty první může podat i pozůstalý, který uplatňuje nárok na vdovský, vdovecký nebo sirotčí důchod po občanu, který pečoval o osoby uvedené v § 6 odst. 4 písm. a) bodu 11 nebo 12. Okresní správa sociálního zabezpečení předkládá České správě sociálního zabezpečení stejnopis rozhodnutí uvedeného ve větě první, a to do 8 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.“ Rozhodnutí okresní správy sociálního zabezpečení podle § 6 odst. 4 písm. a) bodu 12 se považuje za podklad pro rozhodnutí orgánu příslušného rozhodovat o dávce důchodového pojištění, jestliže bylo vydáno po podání žádosti o tuto dávku; toto rozhodnutí se účastníku řízení nedoručuje a je obsaženo v rozhodnutí o dávce důchodového pojištění.*
29. Podle ustanovení § 6 odst. 4 písm. a) bod 11 ve znění účinném k datu vydání napadeného rozhodnutí okresní správa sociálního zabezpečení rozhodovala o době a rozsahu péče muže o dítě ve věku do 4 let, jde-li o dobu péče o toto dítě po 31. prosinci 1995 do 30. června 2007, a o době a rozsahu péče o dítě ve věku do 18 let, je-li dlouhodobě těžce zdravotně postižené vyžadující mimořádnou péči, a péče osoby pečující osobně o převážně nebo úplně bezmocnou osobu nebo částečně bezmocnou osobu starší 80 let, jde-li o doby péče o tyto děti a bezmocné osoby po 31. prosinci 1995 do 31. prosince 2006.
30. Podle ustanovení § 6 odst. 4 písm. a) bod 12 ve znění účinném k datu vydání napadeného rozhodnutí okresní správa sociálního zabezpečení rozhodovala o době a rozsahu péče osoby pečující osobně o osobu, která je podle zvláštního právního předpisu závislá na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost), jde-li o dobu péče o tuto osobu po 31. prosinci 2006, a o době a rozsahu péče osoby pečující osobně o osobu mladší 10 let, která je podle zvláštního právního předpisu závislá na pomoci jiné osoby ve stupni I (lehká závislost).
31. Krajský soud dále poukazuje na ustálenou judikaturu správních soudů, která i přes občasné drobné nuance potvrzuje zákonnou konstrukci, že o uznání dob péče o osobu bezmocnou či převážně bezmocnou, resp. o osobu závislou na péči jiné osoby přísluší okresní správě sociálního zabezpečení, in eventum žalované v odvolacím řízení proti rozhodnutí podle ustanovení § 6 odst. 4 písm. a) bodu 11 a 12. Jak k tomu příležitostně uvádí Nejvyšší správní soud, *„k posouzení skutečnosti, zda je ta která osoba převážně nebo úplně bezmocná, bylo třeba vždy odborných lékařských a posudkových znalostí a uvedené posouzení bylo tedy svěřeno posudkovým orgánům. Je tomu tak proto, že byť je pojem bezmocnosti pojmem právním, je při jejím posouzení třeba*

nejprve zjistit rozsah zdravotního postižení osoby, a to mimo jiné i k posouzení toho, zda tvrzená neschopnost sebeobsluhy při úkonech rozhodných pro posouzení bezmocnosti, může být v příčinné souvislosti se zdravotním postižením takové osoby. K průkazu převážné a úplné bezmocnosti byl předepsán zákonem stanovený postup; přitom prokázání úplné nebo převážné bezmocnosti je základním předpokladem pro úvahu, zda určitá doba bude hodnocena jako doba náhradní (vyloučená), či nikoliv, ve smyslu § 9 odst. 1 písm. k) zákona č. 100/1988 Sb.“ (viz k tomu zejm. rozsudek ze dne 12. 8. 2005, č. j. 4 Ads 54/2004 – 65, dále také rozsudek ze dne 19. 4. 2007, č. j. 4 Ads 78/2005 – 93, přístupné na www.nssoud.cz). Per analogiam lze tytéž závěry uplatnit i ve vztahu k dobám péče o osoby závislé na péči jiné osoby a o děti dlouhodobě těžce zdravotně postižené vyžadující mimořádnou péči.

32. V předmětné věci se námitky žalobkyně upínají ke dvěma tvrzeným obdobím péče o osoby blízké, které podle jejího názoru měly být žalovanou započteny jako náhradní doby pojištění při hodnocení podmínek nároku na invalidní důchod, a to je 1) období péče o její dceru Bc. I. K., a 2) období péče o její nemocné rodiče. Zatímco ohledně doby péče o dceru žalobkyně bylo ze strany orgánů důchodového pojištění pravomocně rozhodnuto, ohledně doby péče o její nemocné rodiče takové rozhodnutí vydáno nebylo. Toto období navíc nebylo ani žalobkyní v žalobě ani jejím doplnění nijak jednoznačně určeno, pouze ze žaloby vyplývá, že žalobkyně se starala o matku v letech 2003 – 2004 a v roce 2005 onemocněl rakovinou i její otec. Přesnější vymezení této doby však není z podání žalobkyně patrné.
33. Podle názoru krajského soudu je třeba stran doby péče o dceru žalobkyně vycházet z rozhodnutí žalované ze dne 9. 8. 2017 o uznání doby péče a jejího rozsahu o Bc. I. K.. Nešlo o rozhodnutí vydané v režimu podkladového rozhodnutí ve smyslu § 85 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. in fine, neboť žalovanou bylo rozhodováno ve smyslu § 6 odst. 4 písm. a) bodu 11 tohoto zákona ve znění účinném do 31. 12. 2006. Žalobkyně mohla proti tomuto rozhodnutí uplatnit žalobu ve správním soudnictví, neboť toto rozhodnutí je vnímáno jako rozhodnutí podle § 65 s.ř.s. vydané ve věci důchodového nároku žalobkyně (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2007, čj. 3 Ads 37/2007-49, přístupný na www.nssoud.cz). Skutečnost, že na tomto rozhodnutí chyběla obvyklá „informace“ (nikoliv stricto sensu „poučení“) o soudním přezkumu, nehraje v tomto ohledu žádnou roli, ačkoliv žalované lze z obecnějšího pohledu principů dobré správy vytknout, že svou praxi neuplatňuje ve všech případech druhostupňových rozhodnutí přezkoumatelných soudem obdobně. Ani tato výtka však nezakládá možnost přezkoumat toto rozhodnutí dodatečně po uplynutí zákonné lhůty k podání žaloby.
34. I kdyby soud vycházel z toho, že rozhodnutí žalované o dobách péče je v širším slova smyslu podkladovým rozhodnutím pro rozhodnutí o důchodové dávce, nemohl by si sám v tomto řízení učinit úsudek o tom, zda byla dcera žalobkyně Bc. I. K. ještě v dalších obdobích péče osobou dlouhodobě těžce zdravotně postiženým dítětem vyžadujícím mimořádnou péči podle § 1 vyhlášky č. 284/1995 Sb. (do 31. 12. 2006), případně po nabytí účinnosti nové úpravy poskytování péče osobám závislým v zákoně č. 108/2006 Sb., zda byla osobou závislou na péči žalobkyně (od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2013) a autoritativně je přezkoumat (srov. dikci § 75 odst. 2 s.ř.s. in fine ve spojení s § 89 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb.).

35. K jednotlivým žalobním námitkám krajský soud uvádí následující argumentaci. Pokud žalobkyně namítla, že splňuje dobu pojištění v rozhodném období, krajský soud uvádí opětovně, že to nebylo v předcházejícím řízení prokázáno. Výše vyložená právní úprava počítá se zvláštním způsobem prokázání této doby, a to je rozhodnutí o době a rozsahu péče ve smyslu § 85 odst. 2 z. č. 582/1991 Sb., která musí být hodnocena na základě posudkových podkladů ve správním řízení před okresní správou sociálního zabezpečení, příp. v odvolacím řízení žalovanou. Sporná doba péče o Bc. I. K. byla tedy prokázána pouze v rozsahu výroku II rozhodnutí žalované o dobách péče ze dne 9. 8. 2017, v dalším rozsahu však nikoliv. Doba péče o rodiče žalobkyně nebyla ani přesně vymezena, ani doložena, a řízení o jejím uznání nebylo žalobkyní řádně iniciováno.
36. Pokud žalobkyně namítla, že nebyla zhodnocena doba péče o osobu blízkou, ačkoliv byly doloženy doklady, odkazuje krajský soud stran doby péče o dceru Bc. I. K. na rozhodnutí žalované o dobách péče. Co se týká tvrzené doby péče o nemocné rodiče, tato doba nemohla být zohledněna, protože žalobkyně nepožádala o její uznání ve smyslu uvedených ustanovení § 85 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. ve spojení s ustanovením § 5 odst. 1 písm. s) ZDP. Krajský soud ani po podrobném zkoumání obsahu jednotlivých podání žalobkyně z období závěru roku 2015 a dále z roku 2016 a nenabyl dojmu, že by žalobkyně kterýmkoliv z podání adresovaných žalované v tomto období požádala o uznání rozsahu doby péče o své nemocné rodiče. Rovněž tak podklady (lékařské zprávy atd.), které žalobkyně jako přílohu svých podání žalované poskytla, se nevztahovaly k jejím rodičům. Přitom žalobkyně byla několikrát žalovanou poučena o tom, že si může na okresní správě sociálního zabezpečení podat žádost o uznání těchto dob péče. Podle obsahu správního spisu tak však žalobkyně po celou dobu neučinila. Konec konců, žalobkyně takové podklady, které by dosvědčovaly její tvrzení, nepředložila ani krajskému soudu, jakkoliv to v doplnění žaloby svým zvoleným zástupcem.
37. Ohledně žalobní námitky, že žalobkyně ve svých námitkách proti prvostupňovému rozhodnutí nepožadovala přezkum zdravotního stavu, krajský soud uvádí, že žalovaná při námitkovém přezkumu není vázána rozsahem uplatněných námitek (§ 88 odst. 4 zákona č. 582/1991 Sb.). V daném případě vzniklo na straně žalované důvodné podezření, že posudek v otázce invalidity žalobkyně vypracovaný MSSZ Brno není úplný a přesvědčivý, a proto se žalovaná rozhodla v námitkovém řízení vypracovat nový posudek o invaliditě, který stanovil datum vzniku invalidity žalobkyně již ke dni 10. 3. 2013, tedy příznivěji než posudek MSSZ Brno. Tento postup žalované byl zcela zákonný a procesně správný.
38. Z toho též vyplývá, že žalobkyně splňuje podmínku invalidity, nicméně ke splnění podmínky doby pojištění je třeba podat žádost o uznání zbývajících dob pojištění (viz právní stav od 1. 1. 2018). Krajský soud k tomu podotýká, že v současné době v zásadě žalobkyni nic nebrání, aby si nově požádala o uznání doby a rozsahu doby péče o své nemocné rodiče, která jí podle jejího tvrzení měla být započítána, a to i přes značný časový odstup. Jelikož podle svého tvrzení žalobkyně měla pečovat o svou matku a otce přibližně v letech 2003 – 2005, spadaly by tyto doby do rozhodného období vymezeného alternativně podle § 40 ZDP, a to do obou zákonných alternativ (pět let doby pojištění z deseti let, deset let doby pojištění z dvaceti let před vznikem invalidity stanoveným ke dni 10. 3. 2013).

39. Krajský soud se tak domnívá z toho důvodu, že již před vydáním napadeného rozhodnutí žalované došlo ke změně zákona č. 582/1991 Sb., a to konkrétně bodem 35 zákona č. 259/2017 Sb., jímž došlo s účinností od 1. 1. 2018 ke zrušení lhůty dvou let k podání žádosti o uznání doby péče o osoby bezmocné či děti těžce zdravotně postižené vyžadující mimořádnou péči, jakož i doby péče o osoby závislé ve smyslu právní úpravy účinné po 31. 12. 2006. Z důvodové zprávy k této novele (rok 2016, sněmovní tisk č. 926/0, zdroj PSP ČR) jednoznačně vyplývá, že „*Dosud bylo možné podat žádost o vydání rozhodnutí OSSZ o době a rozsahu péče o dítě a o osobu závislou na pomoci jiné osoby, kterým je možné tuto dobu prokázat, ve lhůtě do dvou let od skončení této péče, s tím, že bylo možné požádat o prominutí zmeškání této lhůty. Tato lhůta již v současné době pozbyla smyslu a navíc žádostem o prominutí zmeškání této lhůty bylo paušálně vyhověno, a proto se navrhuje tuto lhůtu zrušit. Uvedenou žádost bude možné tedy podat kdykoliv, přičemž samozřejmě bude v praxi účelné podání žádosti neodkládat, aby se o době uvedené péče mohlo rozhodnout v návaznosti na skončení této péče.*“
40. Podle názoru krajského soudu je jediným racionálním postupem, na základě něhož by žalobkyně mohla dosáhnout na uznání doby péče o své nemocné rodiče, je právě využití podání žádosti o uznání doby a rozsahu této péče ve smyslu aktuálně platné a účinné právní úpravy spolu s následným podáním nové žádosti o přiznání invalidního důchodu. Žalovaná je samozřejmě povinna jako orgán důchodového pojištění poskytnout v tomto ohledu žalobkyni veškerou odbornou pomoc, poučení a informace, aby žalobkyně měla šanci dosáhnout na uznání těchto dob za předpokladu, že splňuje příslušné zákonné podmínky. To však nebylo možno v tomto soudním řízení přezkoumat ani vyhodnotit.

VI. Závěr a náhrada nákladů řízení

41. Ze všech shora uvedených důvodů bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
42. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšná žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení ex lege (§ 60 odst. 2 s.ř.s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 30. září 2019

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:

K. M.